

MISJA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH W KAMBODŻY**UNAMIC** (październik 1991 - marzec 1992)

UNAMIC został utworzony, aby pomóc stronom Kambodży w utrzymaniu zawieszenia broni w okresie poprzedzającym ustanowienie Tymczasowej Władzy ONZ w Kambodży (UNTAC) oraz w celu zainicjowania szkolenia ludności cywilnej w zakresie świadomości min. Później mandat został rozszerzony o szkolenie w zakresie usuwania min i rozpoczęcie programu usuwania min. Misja i jej funkcje zostały przejęte przez UNTAC w marcu 1992 r.

MISJA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH W KAMBODŻY UNAMIC (październik 1991 - marzec 1992)

UNAMIC został utworzony, aby pomóc stronom kambodżańskim w utrzymaniu zawieszenia broni w okresie poprzedzającym ustanowienie Tymczasowej Władzy Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kambodży (UNTAC) oraz w inicjowaniu szkolenia ludności cywilnej w zakresie świadomości min. Później mandat został rozszerzony o szkolenie w zakresie rozminowania i uruchomienie programu rozminowania. Misja i jej funkcje zostały przejęte przez UNTAC w marcu 1992 roku.

Kambodża – UNAMIC

Mandat

UNAMIC został ustanowiony na mocy rezolucji Rady Bezpieczeństwa 717 (1991) z dnia 16 października 1991 r., z mandatem do pomocy czterem stronom kambodżańskim w utrzymaniu zawieszenia broni w okresie poprzedzającym ustanowienie i rozmieszczenie Tymczasowej Władzy Narodów Zjednoczonych w Kambodży (UNTAC); oraz inicjowanie szkoleń w zakresie świadomości min ludności cywilnej.

Rezolucją 728 (1992) z dnia 8 stycznia 1992 r. Rada Bezpieczeństwa rozszerzyła mandat **UNAMIC** o główny program szkoleniowy dla Kambodżan w zakresie wykrywania i rozminowywania oraz rozminowywania szlaków repatriacyjnych, ośrodków recepcyjnych i obszarów przesiedleń.

UNAMIC został wchłonięty przez UNTAC w marcu 1992 roku.

Tło

Wprowadzenie

- Tło historyczne,
- Międzynarodowa Konferencja o Kampuczy,
- Konferencja Paryska,
- Intensywna działalność dyplomatyczna,
- Propozycja P-5,
- Zawieszenie broni.

Wdrożenie

- Ustanowienie,
- Rozszerzenie mandatu,
- Naruszenie zawieszenia broni.

USTANOWIONO UNTAC

WPROWADZENIE

Tło historyczne

Porozumienia w sprawie wszechstronnego politycznego rozwiązania konfliktu kambodżańskiego zostały podpisane w Paryżu 23 października 1991 r. na ostatnim spotkaniu paryskiej konferencji w sprawie Kambodży. Były one zwieńczeniem ponad dziesięciu lat negocjacji, w które od samego początku była ściśle zaangażowana Organizacja Narodów Zjednoczonych. W porozumieniach, znanych również jako porozumienia paryskie, Rada Bezpieczeństwa wezwała Radę Bezpieczeństwa do ustanowienia Tymczasowej Władzy Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kambodży (UNTAC) i nadania jej mandatu określonego w porozumieniach. Rada w pełni poparła porozumienia paryskie w swojej rezolucji 718 (1991) z dnia 31 października 1991 r. i zwróciła się do sekretarza generalnego o przygotowanie szczegółowego planu ich realizacji.

Podpisując porozumienia wraz z 18 innymi państwami, Kambodża zrobiła ważny krok w wychodzeniu z lat wewnętrznego konfliktu i względnej izolacji. W latach pięćdziesiątych francuski kolonializm ustąpił miejsca okresowi niestabilności politycznej i konfliktów społecznych, zaostrzonych w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych przez rozlanie się wojny w Wietnamie, w tym bombardowanie przez siły amerykańskie. W latach 1975-1979 kraj cierpiał z powodu bardzo destrukcyjnego reżimu pod rządami Pol Pota. Miasta zostały opróżnione z ludności, a ogólna masa ludzi została poddana ciężkiej pracy i politycznej reedukacji. Szacuje się, że ponad milion ludzi zginęło w brutalnym procesie odbudowy Asocjalnej. Reżim Pol Pota C i AKhmer Rouge C zakończył interwencja wojsk wietnamskich pod koniec 1978 roku i ustanowienie nowego rządu w Phnom Penh.

Ale walka o kontrolę nad krajem trwała nadal. Trzy frakcje sprzeciwiały się rządowi w Phnom Penh: Zjednoczony Front Narodowy na rzecz Niezależnej, Neutralnej, Pokojowej i Spółdzielczej Kambodży (FUNCINPEC), kierowany przez księcia Norodoma Sihanouka; Ludowy Front Wyzwolenia Khmerów (KPNLF); oraz Partia Demokratycznej Kampuczy (PDK), znana również jako Czerwoni Khmerzy. W 1982 roku trzy frakcje utworzyły partię koalicyjną pod nazwą Koalicyjny Rząd Demokratycznej Kampuczy, później nazwany Rządem Narodowym Kambodży i kierowany przez księcia Sihanouka. Koalicja zajmowała miejsce zarezerwowane dla Kambodży w ONZ od 1982 roku do podpisania porozumień paryskich.

Rząd Phnom Penh C, Republika Ludowa Kampuczy C, był wspierany przez Wietnam i Związek Radziecki, i wystawił armię, która według szacunków wynosiła około 50 000. Kontrolował około 80 do 90 procent kraju. Koalicję poparły Chiny, Stany Zjednoczone oraz Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) (Brunei Darussalam, Indonezja, Malezja, Filipiny, Singapur i Tajlandia). Połączył siły od 50 000 do 60 000 i operował z obszarów wzdłuż granicy z Tajlandią oraz w północno-zachodniej Kambodży.

Międzynarodowa konferencja na temat Kampuczy

Rada Bezpieczeństwa po raz pierwszy rozważyła kwestię Kambodży na początku 1979 r., po interwencji Wietnamu, ale nie mogła podjąć żadnych działań z powodu braku porozumienia między jej stałymi członkami (Chiny, Francja, Związek Radziecki, Wielka Brytania, Stany Zjednoczone). Następnie Zgromadzenie Ogólne zajęło się tą sprawą w listopadzie 1979 r., jak co roku przez większą część następczej dekady, wezwało do wycofania obcych sił z Kambodży i samostanowienia dla jej narodu. Zgromadzenie z zadowoleniem przyjęło również wysiłki podjęte przez Sekretarza Generalnego w celu koordynowania pomocy humanitarnej dla ludności Kambodży, która w tym burzliwym okresie masowo uciekła ze swojego kraju. Ponad trzysta tysięcy znalazło schronienie w Tajlandii.

W lipcu 1981 roku Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych zwołało Międzynarodową Konferencję w sprawie Kampuczy. Chociaż Wietnam nie był obecny, przyjął ofertę dobrych usług od Sekretarza Generalnego. Pan Rafeeuddin Ahmed, Specjalny Przedstawiciel Sekretarza Generalnego ds. Humanitarnych w Azji Południowo-Wschodniej, wielokrotnie odwiedzał ten obszar w tym okresie.

Do 1985 roku Sekretarz Generalny określił, poprzez cichą dyplomację, zestaw celów do osiągnięcia w drodze negocjacji. Zostały one opracowane w formie propozycji działań po spotkaniu księcia Sihanouka w grudniu 1987 r. z premierem rządu Phnom Penh, panem Hun Senem. Spotkanie to odbyło się na zaproszenie rządu Francji, który wraz z Indonezją objął przewodnictwo rolę w trwających wysiłkach na rzecz zakończenia wojny w Kambodży.

Konferencja paryska

W lipcu 1988 r. przedstawiciele rządu Phnom Penh i trzech kambodżańskich partii opozycyjnych spotkali się nieformalnie w Indonezji. Ten pierwszy bezpośredni kontakt, a następnie kolejny w lutym 1989 roku, przygotował grunt pod paryską konferencję w sprawie Kambodży. Konferencja odbyła się od 30 lipca do 30 sierpnia 1989 r. i wzięli w niej udział przedstawiciele wszystkich czterech stron Kambodży oraz 18 innych państw: Australii, Brunei Darussalam, Kanady, Chin, Francji, Indii, Indonezji, Japonii, Laosu, Malezji, Filipin, Singapuru, Związek Radziecki, Tajlandia, Wielka Brytania, Stany Zjednoczone, Wietnam i Zimbabwe. Zimbabwe był wówczas przewodniczącym Ruchu Państw Niezaangażowanych. Obecny był sekretarz generalny Javier Pérez de Cuéllar. Francja i Indonezja współprzewodniczyły konferencji, która, choć wytyczyła szeroką strategię dążenia do pokoju, nie była w stanie osiągnąć kompleksowego rozwiązania. Do głównych nierozwiązanych kwestii należała formuła podziału władzy w okresie przejściowym przed wyborami i przygotowaniem nowej konstytucji oraz rola PDK. Konferencja została zawieszona bez możliwości uzgodnienia międzynarodowego mechanizmu weryfikacji wycofania wojsk wietnamskich z Kambodży. Wycofanie to, jak ogłosił Wietnam, zostało podjęte bez międzynarodowej weryfikacji we wrześniu 1989 roku. W Phnom Penh rząd Hun Sena utrzymał się u władzy. Od maja 1989 r. rząd ten znany był jako Rząd Stanu Kambodży (SOC).

Intensywna działalność dyplomatyczna

W pierwszej połowie 1990 roku prowadzono intensywne działania dyplomatyczne. Partie kambodżańskie spotkały się w Indonezji w lutym 1990 roku i w Tokio w czerwcu 1990 roku. Ponadto od stycznia 1990 roku pięciu stałych członków Rady Bezpieczeństwa podjęło szereg konsultacji. Podstawą ich dyskusji była propozycja przedstawiona przez Australię w październiku ubiegłego roku. Po pierwszym spotkaniu 15 i 16 stycznia 1990 roku Piątka wydała podsumowanie wniosków, w których zgodziła się kierować następującymi zasadami w pracy na rzecz rozwiązania problemu Kambodży:

- 1)** Żadnego akceptowalnego rozwiązania nie można było osiągnąć siłą broni.
- 2)** Trwały pokój można było osiągnąć jedynie dzięki wszechstronnemu rozwiązaniu politycznemu, obejmującemu zweryfikowane wycofanie obcych sił, zawieszenie broni i zaprzestanie zewnętrznej pomocy wojskowej.
- 3)** Celem powinno być samostanowienie narodu kambodżańskiego poprzez wolne, uczciwe i demokratyczne wybory.
- 4)** Wszyscy zaakceptowali wzmocnioną rolę Organizacji Narodów Zjednoczonych w rozwiązaniu problemu Kambodży.
- 5)** Zaistniała pilna potrzeba przyspieszenia wysiłków dyplomatycznych w celu osiągnięcia porozumienia.
- 6)** Całkowite wycofanie obcych sił musi zostać zweryfikowane przez Organizację Narodów Zjednoczonych.

- 7) Cała piątka z zadowoleniem przyjęłaby wczesne wznowienie konstruktywnego dialogu między frakcjami Kambodży, co miało zasadnicze znaczenie dla ułatwienia procesu transformacji, który nie powinien być zdominowany przez żadną z nich.
- 8) W okresie przejściowym wymagana byłaby skuteczna obecność Organizacji Narodów Zjednoczonych w celu zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego.
- 9) Specjalny Przedstawiciel Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych był potrzebny w Kambodży do nadzorowania działalności Organizacji Narodów Zjednoczonych w okresie przejściowym, którego kulminacją była inauguracja demokratycznie wybranego rządu.
- 10) Skala operacji Organizacji Narodów Zjednoczonych powinna być zgodna z pomyślnym wdrożeniem porozumienia kambodżańskiego, a jego planowanie i wykonanie powinno uwzględniać duże obciążenia finansowe, jakie mogą zostać nałożone na Państwa Członkowskie.
- 11) Wolne i uczciwe wybory muszą być przeprowadzone pod bezpośrednią administracją Narodów Zjednoczonych.
- 12) Wybory muszą być przeprowadzone w neutralnym środowisku politycznym, w którym żadna partia nie uzyska przewagi.
- 13) Pięciu stałych członków zobowiązało się do honorowania wyników wolnych i uczciwych wyborów.
- 14) Wszyscy Kambodżanie powinni cieszyć się tymi samymi prawami, wolnościami i możliwościami uczestniczenia w procesie wyborczym.
- 15) Najwyższa Rada Narodowa może być repozytorium suwerenności Kambodży podczas procesu transformacji.
- 16) Kwestie dotyczące suwerenności Kambodży powinny być rozstrzygane za zgodą stron kambodżańskich.
- 17) Piątka poparła wszelkie odpowiedzialne wysiłki stron regionalnych zmierzające do osiągnięcia wszechstronnego porozumienia politycznego i pozostanie z nimi w bliskim kontakcie z myślą o ponownym zwołaniu konferencji paryskiej w odpowiednim czasie.

Propozycja P-5

Organizacja Narodów Zjednoczonych, przygotowując się do operacji pokojowej w Kambodży, wysłała do tego kraju kilka misji rozpoznawczych w celu zbadania zdewastowanej infrastruktury administracyjnej, gospodarczej i społecznej oraz wymogów repatriacji uchodźców. Ustalenia pomogły ukształtować propozycję pięciu stałych członków Rady Bezpieczeństwa z sierpnia 1990 r. dotyczącą kompleksowego rozwiązania problemu w Kambodży. Propozycja została przyjęta przez cztery strony kambodżańskie na nieformalnym spotkaniu w Kambodży w Dżakarcie w dniu 10 września. Zgodzili się na powołanie Najwyższej Rady Narodowej (SNC) złożonej z 12 członków i zaakceptowali propozycję księcia Sihanouka, aby 12 członków mogło wybrać przewodniczącego. Rada Bezpieczeństwa w rezolucji 668 (1990) z 20 września zatwierdziła tę propozycję. Indonezja i Francja przejęły następnie negocjacje mające na celu wypełnienie propozycji ramowej porozumieniem pokojowym. Na spotkaniu w Paryżu w dniach 21-23 grudnia 1990 r. przedstawili projekty porozumień w sprawie wszechstronnego porozumienia politycznego 12 członkom SNC. Po krótkiej dyskusji i złożeniu noty wyjaśniającej przez pięciu stałych członków, SNC zaakceptowało projekt. Następnie został przedstawiony Tajlandii i Wietnamowi w lutym 1991 roku.

Zawieszenie broni

22 kwietnia 1991 r. Sekretarz Generalny zaapelował wspólnie z Francją i Indonezją o tymczasowe zaprzestanie działań wojennych w Kambodży w geście dobrej wiary. W rezultacie zawieszenie broni weszło w życie na zasadzie dobrowolności i było ogólnie przestrzegane przez kilka następnych miesięcy w trakcie negocjacji. Spotkanie w lipcu, SNC zdecydowało o wyborze księcia Sihanouka na swojego przewodniczącego. Postanowiła również wysłać list podpisany przez księcia Sihanouka, prosząc ONZ o wysłanie misji badawczej do Kambodży. W odpowiedzi

8 sierpnia Sekretarz Generalny poinformował Radę Bezpieczeństwa o zamiarze dokonania niezbędnych ustaleń. 26 sierpnia książę Sihanouk napisał do Sekretarza Generalnego, prosząc Ato o wysłanie co najmniej 200 członków personelu ONZ do Kambodży jako obserwatorów we wrześniu 1991 r., aby pomóc SNC w kontrolowaniu zawieszenia broni i zaprzestaniu pomocy wojskowej z zagranicy, jako pierwszy krok w ramach kompleksowego porozumienia politycznego

WDROŻENIE

Ustanowienie

Sekretarz Generalny powtórzył Radzie Bezpieczeństwa w dniu 30 września 1991 r., że Organizacja Narodów Zjednoczonych mogłaby pomóc w utrzymaniu zawieszenia broni, rozmieszczając w Kambodży niewielką misję wysuniętą do przodu, składającą się głównie z wojskowych oficerów łącznikowych, aby pomóc stronom w rozwiązywaniu wszelkich naruszeń lub rzekome naruszenia zawieszenia broni. Taka wyprzedzająca misja mogłaby być przewidziana jako pierwszy etap misji dobrych usług przewidzianych w projektach porozumień pokojowych. Na tej podstawie sekretarz generalny zalecił Radzie Bezpieczeństwa upoważnienie zaawansowanej misji ONZ w Kambodży (UNAMIC) do rozpoczęcia działalności natychmiast po podpisaniu porozumień paryskich. UNAMIC zostanie wchłonięty przez UNTAC po ustanowieniu UNTAC przez Radę Bezpieczeństwa i przyjęciu jego budżetu przez Zgromadzenie Ogólne.

Sekretarz Generalny zalecił, aby UNAMIC działało pod zwierzchnictwem Rady Bezpieczeństwa i dowództwa ONZ. Misją kierowałyby w terenie cywilny Główny Oficer Łącznikowy, który poza obowiązkami związanymi z UNAMIC, odpowiadałby za utrzymywanie kontaktu z SNC w sprawie przygotowań do rozmieszczenia UNTAC oraz w innych sprawach związanych z rolą Organizacji Narodów Zjednoczonych. Starszy wojskowy oficer łącznikowy podlegałby sekretarzowi generalnemu za pośrednictwem głównego oficera łącznikowego. Sekretarz Generalny z kolei regularnie składałby Radzie Bezpieczeństwa sprawozdania z działalności UNAMIC.

UNAMIC rozmieściłby małe zespoły personelu wojskowego z doświadczeniem w szkoleniu ludności cywilnej w zakresie unikania obrażeń spowodowanych przez miny lub miny-pułapki. Początkowo zespoły dawałyby pierwszeństwo populacjom żyjącym na obszarach niedawnej konfrontacji wojskowej lub w ich pobliżu. Sekretarz Generalny przewidział ewentualne rozszerzenie programu, w ścisłej konsultacji z Wysokim Komisarzem Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR), na szlaki repatriacyjne, ośrodki recepcyjne i obszary przesiedlania uchodźców. Działania te musiałyby być starannie skoordynowane z rozpoczętym wcześniej w 1991 roku programem ostrzegania o minach dla uchodźców i osób wysiedlonych z Kambodży w obozach na granicy Kambodży z Tajlandią.

Oszacowano, że UNAMIC będzie potrzebował 8 cywilnych pracowników łącznikowych, 50 wojskowych oficerów łącznikowych, 20 innych członków personelu wojskowego do utworzenia jednostki uświadamiania min oraz około 75 międzynarodowych i 75 lokalnych cywilnych pracowników pomocniczych. Ponadto miałyby powstać wojskowa jednostka łączności licząca około 40 osób, przekazywana przez Australię jako dobrowolny wkład. Potrzebna byłaby również jednostka lotnicza złożona z czterech śmigłowców użytkowych i jednego samolotu ze stałym skrzydłem.

Sekretarz generalny poinformował również Radę Bezpieczeństwa, że operacyjnie UNAMIC będzie mieć siedzibę w Phnom Penh, rozmieszczając wojskowe jednostki łącznikowe w generalnych kwaterach wojskowych każdej ze stron Kambodży. Ponadto zespoły miały być rozmieszczone na dwóch wysuniętych pozycjach, Battambang i Siem Reap, które miały być również głównymi bazami programu rozpoznawania min. UNAMIC wymagałby skutecznego i niezależnego całodobowego systemu łączności, otwartego dla stron kambodżańskich, aby ułatwić komunikację między nimi i pomóc w rozwiązywaniu problemów związanych z utrzymaniem zawieszenia broni.

Sekretarz Generalny spodziewał się pełnego rozmieszczenia między połową listopada a połową grudnia 1991 roku.

Rada Bezpieczeństwa w swojej rezolucji 717 (1991) z 16 października 1991 r. upoważniła UNAMIC zgodnie z zaleceniami Sekretarza Generalnego. UNAMIC rozpoczął działalność 9 listopada 1991 r., kiedy pan A.H.S. Ataul Karim (Bangladesz) objął swoje funkcje jako główny oficer łącznikowy UNAMIC w Phnom Penh. Generał brygady Michel Lorida (Francja), starszy wojskowy oficer łącznikowy, objął dowództwo nad jednostkami wojskowymi UNAMIC w dniu 12 listopada i tego samego dnia do Phnom Penh przybyła jednostka operacji powietrznych przydzielona przez Francję.

27 listopada 1991 r. do Phnom Penh przybyła delegacja PDK. Została jednak zmuszona do ucieczki po tym, jak demonstracje przeciwko delegacji stały się gwałtowne, a jej członkowie zostali zaatakowani. 3 grudnia SNC zorganizowało nadzwyczajne spotkanie w Pataya w Tajlandii, aby omówić między innymi środki bezpieczeństwa dla członków SNC.

Demonstracje przeciwko korupcji w administracji Phnom Penh, które rozpoczęły się około 17 grudnia, również stały się gwałtowne, a sytuacja bezpieczeństwa w mieście pogorszyła się w ciągu następnych kilku dni. Chociaż spotkanie SNC zaplanowane na 21 grudnia nie doszło do skutku, książę Sihanouk przewodniczył specjalnemu spotkaniu Sekretariatu SNC w celu oceny sytuacji. Dyskutowano również o rozmieszczeniu zespołów łącznikowych UNAMIC w kwaterach głównych stron oraz o uruchomieniu mieszanej wojskowej grupy roboczej (MMWG) przewidzianej w porozumieniach paryskich. Rozmieszczenie zespołów łącznikowych zakończyło się 22 grudnia, a pierwsze spotkanie MMWG z udziałem wszystkich czterech stron odbyło się 28 grudnia. Spotkanie zaapelowało do Sekretarza Generalnego o wcześniejsze rozmieszczenie UNTAC i powołanie Specjalnego Przedstawiciela Sekretarza Generalnego.

Rozszerzenie mandatu

Pod koniec grudnia 1991 r. sekretarz generalny poinformował Radę Bezpieczeństwa o potrzebie rozszerzenia mandatu UNAMIC w celu pilnego podjęcia dużego wysiłku rozminowania w Kambodży. Wysiłki te powinny rozpocząć się jeszcze przed ustanowieniem UNTAC, aby przygotować grunt pod bezpieczną i uporządkowaną repatriację uchodźców i przesiedleńców z Kambodży.

Sekretarz Generalny zalecił dodanie 1090 personelu wojskowego. Czterdzieści z nich zostałyby przydzielonych do jednostki ds. planowania i łączności, która miałaby współpracować z Narodową Komisją Rozminowywania Ustanowioną przez SNC, a także z UNHCR i innymi agencjami międzynarodowymi. Jednostka miałaby gromadzić informacje o wszystkich znanych polach minowych w kraju i opracowywać program szkoleniowy dla Kambodżan w zakresie wykrywania i usuwania min, ustalać priorytety działań i rozdzielać pracę między różne jednostki.

Sekretarz Generalny zalecił również dodanie batalionu inżynierów terenowych liczącego 700 pracowników, aby rozpocząć oczyszczanie tras repatriacyjnych, ośrodków recepcyjnych i obszarów przesiedleń oraz przeprowadzać naprawy awaryjne i prace naprawcze na już oczyszczonych drogach i mostach. Inne wymagania obejmowały 200 pracowników, w tym zespoły ekspertów do szkolenia lokalnego personelu wojskowego udostępnione przez cztery strony kambodżańskie oraz 150 personelu wsparcia logistycznego. 8 stycznia 1992 r., uchwałą 728 (1992), Rada rozszerzyła mandat UNAMIC zgodnie z zaleceniami Sekretarza Generalnego. W związku z tym batalion inżynieryjny z Tajlandii został rozmieszczony w rejonie Sisophon/ Battambang w dniach 21-22 lutego.

Naruszenia zawieszenia broni

Do stycznia 1992 roku zawieszenie broni było ogólnie utrzymane. Jednak w Kompong Thom, gdzie obecne były siły wszystkich czterech kambodżańskich partii, w styczniu doszło do starć

zbrojnych między siłami SOC a siłami PDK. UNAMIC wysłał w ten rejon wojskowy zespół łącznikowy 29 stycznia. Choć obecność UNAMIC przyczyniła się do uspokojenia sytuacji, atmosfera pozostała napięta.

26 lutego śmigłowiec ONZ w misji rozpoznawczej w rejonie Kompong Thom znalazł się pod ostrzałem, a członek australijskiego kontyngentu został ranny. Był to pierwszy atak na siły pokojowe ONZ w Kambodży. UNAMIC natychmiast podjął śledztwo.

USTANOWIONO UNTAC

Druga sesja paryskiej konferencji w sprawie Kambodży odbyła się w dniach od 1 do 23 października 1991 r. Kambodżę reprezentowała SNC, której przewodniczącym był książę Sihanouk. Obecnych było także pięciu stałych członków Rady Bezpieczeństwa, sześciu członków ASEAN, Australii, Kanady, Indii, Japonii, Laosu i Wietnamu. Jugosławia uczestniczyła jako przewodniczący Ruchu Państw Niezaangażowanych, zastępując Zimbabwe na tym stanowisku. Plan pokojowy, który wyłonił się z konferencji w Paryżu, stał się znany jako Porozumienia w sprawie kompleksowego rozwiązania politycznego konfliktu w Kambodży. Umowy składały się z Aktu Końcowego i trzech instrumentów: Porozumienia w sprawie wszechstronnego politycznego rozwiązania konfliktu w Kambodży; Umowa dotycząca suwerenności, niepodległości, integralności terytorialnej i nienaruszalności, neutralności i jedności narodowej Kambodży; oraz Deklaracja w sprawie rehabilitacji i odbudowy Kambodży.

Sekretarz generalny poinformował Radę Bezpieczeństwa o przyjęciu porozumień paryskich w dniu 30 października 1991 r. Rada z zadowoleniem przyjęła porozumienia i odnotowała zamiar sekretarza generalnego wysłania misji badawczej do Kambodży w celu przygotowania planu do zatwierdzenia przez Radę. Rada zwróciła się również o szczegółowe oszacowanie kosztów UNTAC, a przy założeniu, że sprawozdanie to będzie podstawą upoważnienia Rady do ustanowienia Urzędu, którego budżet zostanie następnie rozpatrzony i zatwierdzony zgodnie z art. postanowienia art. 17 Karty Narodów Zjednoczonych.

W dniu 19 lutego 1992 r. Sekretarz Generalny przedłożył Radzie Bezpieczeństwa plan wdrażania UNTAC, a następnie przedstawił wskazanie aspektów administracyjnych i finansowych. Rezolucją 745 (1992) z 28 lutego Rada Bezpieczeństwa ustanowiła UNTAC na okres nieprzekraczający 18 miesięcy.

W międzyczasie UNAMIC nadal funkcjonował do czasu rozpoczęcia działalności UNTAC, kiedy to misja i jej funkcje zostały przejęte przez UNTAC. Początkowa faza rozmieszczenia UNTAC rozpoczęła się 15 marca 1992 roku.

KAMBODŻA – UNAMIC

FAKTY I LICZBY

Lokalizacja

Kambodża

Siedziba

Phnom Penh

Czas trwania

Październik 1991 - marzec 1992

Główny oficer łącznikowy

A.H.S. Ataul Karim (Bangladesz) listopad 1991 – marzec

Nior Wojskowy Oficer Łącznikowy

Generał brygady Michel Loridon (Francja) listopad 1991 - marzec 1992

WYTRZYMAŁOŚĆ

SKŁAD

- 116 personelu wojskowego
- 50 wojskowych oficerów łącznikowych,
- 20 personelu rozpoznającego miny,
- 40 wojskowego personelu pomocniczego;
- 75 międzynarodowych cywilnych pracowników
- 75 lokalnych cywilnych pracowników pomocniczych

Późniejszy skład

1090 dodatkowego personelu wojskowego; przewidziano również 34 dodatkowy personel cywilny

Maksymalne wdrożenie, marzec 1992

1090 personelu wojskowego, wspieranego przez międzynarodowy i lokalny personel cywilny.

Współtwórcy personelu wojskowego

- Algieria,
- Argentyna,
- Australia,
- Austria,
- Belgia,
- Kanada,
- Chiny,
- Francja,
- Niemcy,
- Ghana,
- Indie,
- Indonezja,
- Irlandia,
- Malezja,
- Nowa Zelandia,
- Pakistan,
- Polska,
- Federacja Rosyjska (Związek Radziecki przed 24 grudnia 1991),
- Senegal,
- Tajlandia,
- Tunezja,
- Wielka Brytania,
- Stany Zjednoczone
- Urugwaj.

Ofiary śmiertelne

Nic

Finansowanie

Wliczone w koszt UNTAC

Źródło: <https://peacekeeping.un.org/mission/past/unamic.htm>

Medal Organizacji Narodów Zjednoczonych: zaawansowana misja ONZ w Kambodży (UNAMIC)

Wstążka: niebieska UN z czerwonym, żółtym, niebieskim, białym, niebieskim, żółtym i czerwonym środkowym paskiem.

Rozpoczęcie misji: październik 1991 r.

Misja zakończona: marzec 1992.

Odznaczony: za 90 dni służby w Misji, nadzorowanie zawieszenia broni i pomoc w

rozminowywaniu. Zastąpiony przez UNTAC.